

252

פ ר ו ט ו ק ו ל מ"א 12/א

מיטיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ב', כ"ה בטבת תשס"ז-9.1.56 בטעה 11.30.

השתתפו: ס. אונא - היו"ר

ב. אזניה
א. אלסטן
ס. בגין
ז. הררי
ש. הלל
ז. ורהפטיג
ב. לוקר
ז. סרלין
ח. רובין
י. שופמן

בעדרו: ע. אסף

ע. איכילוב
ז. בדר
ת. טובי
ז. יסעיהו
ז. כמלס
ס. סנה
ס. קסיס

מוזמנים: פ. רוזן - סר המשפטים
ח. כהן - היועץ המשפטי
ה' קצרון - רשם הפטנטים וסימני המסחר
א' גלאס - משרד המשפטים.

1. חוק לתיקון פקודת סימני המסחר.
2. חוק קרן היסוד.
3. חוק ההסגרה.
4. חוק לתיקון פקודת טח השיפוט והמכונות.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר ס. אונא:

1. חוק לתיקון פקודת סימני המסחר

ה' קיטרון:

חוק זה הוא סכני גרידא. הוא בא להעניק לרשם סימני המסחר אותן הסמכויות הטכניות הדרושות לו לשימוש יעיל בסמכויות הגמורות לרשם הפטנטים. סעיפים 46-47 לפקודת הפטנטים קובעים כי רשם הפטנטים רשאי לפסוק הוצאות במקרה של בירור המתקיים לפניו ולכן רשאי הוא לגבות עדויות ולהכריח אנשים להופיע בפניו להעיד. בפקודת סימני המסחר מסוים מה שני הסעיפים הללו אינם מופיעים. אני אומר: מסוים מה, מפני שלפחות לגבי החלק הנוגע להוצאות הבירור אין כאן אלא שיכחה, כיון שבתקנות סימני המסחר ישנן ארבע-חמש תקנות המטפלות בשאלה זו. כיון שהדבר אינו כתוב בחוק, בתעורר ספק אם קיימת סמכות כזאת. לפני כחצי שנה היה מקרה שבו פסק הרשם מסוים של הוצאות. הצד הגפגע פנה לבית-המשפט העליון וזה הספיע על הצדדים להתפשר. על כן השאלה לא באה להכרעה.

אשר לסמכויות הרשם לגבות עדויות בעל-פה להבדיל מגביית עדויות בדרך של הצהרות בסבועה, ברור כי סמכות כזאת אינה קיימת אלא אם הדבר נאמר במפורש בחוק. פקודת סימני המסחר מדגרת רק על הבאת הוכחות בדרך של הצהרות בסבועה, ובית-המשפט העליון גם פסק כי בהעדר הוראה מפורשת אין הרשם מוסמך לגבות עדויות בעל-פה. ברור כי דבר זה מקשה ללא צורך על הבירורים. רשם הפטנטים ורשם סימני המסחר זהו אותו האיש לא רק אצלנו אלא בכל העולם. אין הבדל מהותי בין הבירורים בשני המקרים. אין כל טעם להבדל בענין זה. אני סבור כי מן הדין להסמיך את רשם סימני המסחר לנהוג בבירורים בפניו בהתנגדויות לסימני מסחר כפי שהוא נוהג בענין של פטנטים, ולאפשר לו גביית עדויות בעל-פה. זוהי כל מטרת ההצעה אשר בפניכם.

סקלנו אם לא לשפר את הסעיפים בהזדמנות זו. הגענו למסקנה כי מוטב שלא לתקן את הנוסח, כל עוד אנו מסאירים את הנוסח הקיים בפקודת הפטנטים, בכדי שתהיה אחידות בנוסח של שני החוקים.

סעיף 1. - סעיף 40 א .

ז. ורהפטיג:

נדמה לי שמבחינה לטובת הנוסח אינו טוב. זה תרגום מלולי מאנגלית. האם לא מוטב לכתוב במקום "לפסוק" - - - ולקבוע את בעלי הדין שיסלמו - - - להטיל את ההוצאות וכו'?

ח. כהן:

אם לקבל את הצעת חבר הכנסת ורהפטיג - ואני הייתי מקבל זאת - צריך לכתוב: "הוצאות כל דיון בפני הרשם בתובנות לסיקול דעתו של הרשם".

ה' גלאס:

לולא היינו כבולים על-ידי התקדים של פקודת הפטנטים, לא היינו בוחרים בנוסח זה שהוא כבד במקצת. דווקא מסוים שאין אנחנו באים לתקן את נוסח פקודת הפטנטים, אפשר יהיה ללמוד מסינוי הנוסח בחוק זה על כוונות כביכול, אשר אינן קיימות. זוהי הסיבה היחידה לשימוש בנוסח מסורבל זה.

ז. ורהפטיג:

ממילא הנוסח לא יהיה אותו נוסח. הנוסח בפקודת הפטנטים הוא במקור אנגלי, ופה הנוסח עברי.

ח. כהן:

אני מציע נוסח של פשרה: "הרשם יהיה רשאי לפסוק הוצאות לאחד מבעלי הדין כפי ראות עיניו".

ד.ט.

ועדת החוקה, חוק ומשפט (12/א) 91.56
חוק לתיקון פקודת סימני המסחר

ה' קיסרון: צריך להוסיף, בכל הליך טשפטי המתנהל בפניו.

ח. כהן: בדמה לי שפה, הליך איננו מקרה אשר בו שני יריבים באים וטוענים, זהו תרגום של המונח, פרוסידינג.

פ. רוזן: מדוע לא לכתוב, הנראות לו סבירות?

ח. כהן: אני מציע נוסח זה: "הרשם רשאי לפסוק הוצאות הנראות לו סבירות לבעל דין בכל דיון שנתקיים לפניו".

הוחלט: לקבל את ההצעה לנחם את סעיף 40א. כך: "הרשם רשאי לפסוק הוצאות הנראות לו סבירות לבעל דין בכל דיון שנתקיים בפניו".

סעיף 40א.

ז. ורהפטיג: אני מציע למחוק את המלה, בשבועה.

ח. כהן: חושבני שחבר הכנסת ורהפטיג צודק. הנוסח הזה נתקבל לפני שנתקבל החוק לתיקון פקודת העדות אשר בו ביטלנו פחות או יותר את השבועה וקיבלנו את ההצהרה בכתב. אני חושש שאם לאחר זאת תופיע המלה, שבועה ילמדו מכך שאנחנו מתכוונים להחזיר את העטרה ליושנה. אולי כדאי לכתוב במקום זאת, בכתב.

ה' קיסרון: רוב ההוכחות באות מחוץ-לארץ, וזה, כמו בן, בשבועה.

פ. רוזן: אם זו הצהרה בשבועה, היא לא חדלה להיות הצהרה.

ה' קיסרון: הסאלה היא איך זה יתקבל בחוץ-לארץ. להיעשות

ח. כהן: הצהרה הנעשית בחוץ-לארץ צריכה בין-כך ובין-כך לפי חוקי המקום אשר בו היא נעשית, בין אם כתוב כאן הצהרה בשבועה או משהו אחר.

ס. בגין: המושג של, הצהרה בשבועה" היה ידוע לנו. אולי נכתוב עתה: "הצהרה כמו בן של החוק לתיקון פקודת העדות", כי, הצהרה בכתב" אינה אוסרת לנו שום דבר.

פ. רוזן: אם נכתוב, הצהרה בכתב", האם ברור כי על הצהרה כוזבת יחולו הנראות החוק הפלילי

מבלי שבחזור על זאת כאן?

ח. כהן: בכדי למנוע ספק הייתי מקבל את הצעת חבר הכנסת בגין והייתי מסתפק כאן במלה, הצהרה ואחר כך מוסיף כי הצהרה לפי חוק זה היא הצהרה לפי החוק לתיקון פקודת העדות. אני מוכן גם, כדי להרגיע את הרשם, להוסיף: "או הצהרה שנעשתה בחוץ-לארץ לפי חוקי המקום אשר בו היא נעשתה".

הוחלט: 1. לקבל את ההצעה האוסרת למחוק את המלה, בשבועה" אחרי המלה, הצהרה, ולהוסיף

ד.ס.

ועדת החוקה, חוק ומספט (א/12)

9.1.56

חוק לתיקון פקודת סימני הטסחור

כמסמעותה בחוק לתיקון פקודת העדות
תסט"ז - 1955, או הצהרה שנעשתה בחוץ-
לארץ לפי חוקי המקום בו נעשתה.

2. לקבל את ההצעה לכתוב במקום, היפוכו
של דבר" - אחרת.

3. לקבל את ההצעה האומרת לכתוב במקום
"הליכים כאמור" - "הליכים לפני הרשם".

סעיף 140.

מדוע תרגמו, קינודר מטר'ס" - הקסור בזה
או הדומה לו.

ז. ורהפטיג:

אני מציע להתחיל את הסעיף כך: "לרשם תהיינה
מטכונות של שופט שלום לקביעת התייצבותו

ס. בנין:

של עד ובכל ענין הקסור ---"

אני רוצה לדעת על עדות בעל-פה של מי מדובר
כאן?

ז. ורהפטיג:

גם של המתנגד, גם של המבקש וגם של עד
שלישי. ברוב המקרים זה יהיה עד שלישי.

ה' קיטרון:

מה בנוגע להמצאת מסמכים?

ז. ורהפטיג:

אין בזה צורך. הרשם אינו מבקש מטכות זאת.

ח. כהן:

אני מציע ניסוח זה: "לכפיית התייצבותו של
עד לפניו ולגביית עדותו, יהיו לרשם המטכונות של שופט שלום".

הנחלט: לקבל את הצעת היועץ המספטי לנסח את
סעיף 140. כך: "לכפיית התייצבותו של
עד לפניו ולגביית עדותו, יהיו לרשם
המטכונות של שופט שלום".

אני מציע לשנות את הטרד, ולהעביר את הסיפא
לרשם.

ס. בנין:

זה אותו דבר.

ח. כהן:

י. שופמן: בהזדמנות זו: יש ענין של החוק בענין התחרות
בלתי הוגנת, שאינו קיים אצלנו. האם אפשר לבקש
כי הוועדה תחליט לפנות לשר המספטים שיטפל בחוק זה?

זה בכל זאת נושא קצת רחוק.

היו"ר ס. אונא:

שר המספטים שמע את הבקשה, וחושבני שדוקא
אצלך היא תמצא אופן קשבת.

ח. כהן:

סעיף 2.

ה' קיטרוני: עכשיו ודאי שיש צורך בסעיף הזה, לאור התיקון שנתקבל כאן בענין ההצהרה בשבועה. בכמה מקומות מדובר בתקנות על הצהרה בשבועה. לכן יהיה צורך לתקן את התקנות.

הנחלט: לקבל את הסעיף ללא שינוי.

2. חוק קדן היסוד

היו"ר מ. אונא: עלינו לעבור על הנוסח שהוכן על-ידי מסדר המספטים בהתאם להחלטותינו.

הנחלט: לאשר סופית את נוסח החוק ולהעבירו לקריאה שניה ושלישית בכנסת.

3. חוק ההסגרה.

היו"ר מ. אונא: עלינו לעבור על הנוסח שהוכן על-ידי מסדר המספטים בהתאם להחלטותינו.

בקשר עם סעיף 24א, אני חושב שהכוונה היתה: לפי המדינה המקבלת.

ה' בלאס: גם אני חושב שלכך היתה הכוונה.

בנוגע לסיפא של הסעיף, במקרה זה יבוא הסכם בדבר מעבר מוטגרים במקום הסכם בדבר הסגרת עבריינים. בענין זה היה גם דיון מצד מסדר החוק, ואני חושב שאפשר לוותר על הסעיף. לכן השמטתי זאת.

הנחלט: לאשר את נוסח החוק סופית ולהעבירו לקריאה שניה ושלישית בכנסת.

(היו"ר מ. אונא מוסר את הנהלת הישיבה לח"כ ב. אזביה).

4. חוק לתיקון פקודת שטח השיפוט והטמכויות.

ח. כהן: בסעת הדיון על החוק לתיקון דיני עונשין (עבירות חוץ) הציע חבר הכנסת ורהפטיג להוציא מן החוק את המספס האומר כי מואים את השיפוט בכלי השיט וכלי השיט של ישראל כאילו היו שטח השיפוט של ישראל, ולעשות מן ההוראה הזאת חוק סיוח. קיבלתי את ההצעה הזאת, והחוק הזה הוא תוצאה שלה.

בהזדמנות זו הרחבנו את המסגרת על-מנת שההוראה לא תחול רק על עניני השיפוט הפלילי אלא בדרך כלל.

ה. כהן: בינתים יצא לפני ימים אחדים פסק-דין של בית-המשפט העליון בענין אנוש, הקובל מרה על חוסר חוק בטח זה, ואשר הגיע על סמך המשפט הקובל האנגלי, שאנחנו חייים על-פיו, למסקנה כי אמנם כלי השייט וכלי הטייס של ישראל נחשבים לשטח ישראל. ז"א, על-ידי החוק הזה אנחנו מקיימים את המצב המשפטי הקיים עוד לפני ה"קומון לו" האנגלי אצלנו.

איננו יודעים ואיננו יכולים לדעת מה נעשה מעת קום המדינה ועד היום הזה בכלי הטייס והשייט של ישראל, בהנחה שהם נחשבו לשטח ישראל, שאולי זקוק לולידציה, לכן הוספנו גם את סעיף 2, כדי למנוע ספיקות כאלה.

היו"ר ב. אונגיה: יש לי ספק אם אנחנו צריכים אגב הדיון בכלי טייס ושייט בקשר עם עניינים פליליים, להרחיב זאת. אנחנו עדין מתלבטים בענין זכות הבחירה לסלחים. קיבלנו בחוק הבחירות כי יש להם זכות בחירה, והטהינו את ביצוע הדבר. עשינו זאת על דעת כל חברי הוועדה, ואני שואל: מדוע אנחנו צריכים ביסוס כל כך רחב? הייתי כותב: "יראו אותם לגבי שיפוט פלילי ואזרחי", אבל אם אנחנו כותבים זאת בצורה כללית נצטרך בכל הזדמנות אחרת שלא ברצה לכלול זאת, להגיד: "על אף האמור".

פ. רוזן: ישנם מקומות במדינת ישראל, כמו בתי-חולים, בתי-סוהר, אשר בהם אין לאנשים זכות בחירה. העובדה שאנשים נמצאים במדינת ישראל אינה מקבה להם זכות אבסולוטית להשתתף בבחירות. מידת ההשתתפות בבחירות נקבעת באופן מיוחד בחוק הבחירות.

י. טרלין: מהו הניסוח שלא לכתוב בפירוט: שיפוט פלילי ואזרחי?

ה. כהן: זה לא רק זה, למשל, אגרות של ארצות אחרות נחשבות לטריטוריה של אותן ארצות לשם כריתת ניסואין, רב-החובל יכול לקבל הצהרות, צוואות וכו'. קיצטת שאלה של הניסוח הלאומי.

ז. ורהפטיג: החוק פותר הרבה בעיות, וצריך להיות רחב ככל האפשר.

אבל לי ישנם ספיקות ביחס לסעיף 2. הייתי מציע ציטצום שלא יתפרש כאפשרות של הוראה ראיואקטיבית ביחס לעניינים פליליים. אינני רוצה להוציא בו זמנית עם מה שקבע ה"קומון לו" האנגלי קיים אצלנו או לא. אבל הייתי מציע להוסיף: "ובלבד שלא יורשע אדם בפלילים בגלל מעשה שעשה לפני תחילת חוק זה, אם אי-אפשר היה להרשיעו על כך אילו לא היה חוק זה".

ט. בגין: בכון שאננות נחשבות לחלק מהטריטוריה של המדינה אשר לה הן שייכות. אך נדמה לי שכאשר הן נכנסות לטייסים הטריטוריאליים של מדינה אחרת, כל החוקים של אותה מדינה חלים על ואנשים הנמצאים באגיה.

ה. כהן: זה תלוי במדינה האחרת.

ט. בגין: השאלה היא אם הניסוח הזה אינו מעורר ספיקות מבחינת היחסים עם מדינות אחרות.

ד.ט.

ה. כהן:

לשאלתו של חבר הכנסת בנין: בכון הדבר כי ישנן הרבה מדינות אשר לפי חוקיהן גם אגיה זרה כשהיא נמצאת במים הטריטוריאליים שלהם, חלים עליה חוקי אותה מדינה. כך הדבר בהרבה מדינות, לא בכלן. אבל מבחינת החוק האיטלקי, למשל, אעפ"י שישראל תובעת סמכות שיפוט על כל המתרחש כשהאגיה נמצאת במים הטריטוריאליים של איטליה, בכל זאת בולן החוק האיטלקי סמכות שיפוט על המתרחש בה גם לבתי-המספט האיטלקיים. כלומר, פה יש סמכות ש פוט מקבילה לשפי מערכות השיפוט. אותו אדם שנדון כאן, יכול טוב להדון על אותה עבירה גם שם. וכמו הרבה מדינות בעולם גם אנחנו יכולים לתבוע לעצמנו שיפוט על המתרחש באגיות שלנו גם אם מדינה אחרת, לפי חוקיה, תובעת לעצמה סמכות שיפוט מקבילה. שאלה אחרת היא אם במקרה מיוחד אשר בו עמד אדם לדיון במקום אחד, נסתמש בסמכותנו או נותר על כך מפני ה"בון בים אין אידם".

מה שנוגע להצעתו של חבר הכנסת ורהפטיג, אם כי אני תמיד מקבל עליו אי מתן תוקף לטרואקטיבי לעגינים פליליים, הייתי מבקש ממנו מאוד במקרה זה לזותר על הדבר הזה, ששתי סיבות: ראשית, הין לנו כמה וכמה אנשים שעברו עבירות על אגיות ישראליות ואנחנו העמדנו א תם לדיון והם באו על ענשם. אחד יצא זכאי ושבוי יצא אשם ובא על עונשו. אם עכשיו הכנסת תחוקק חוק ותאמר כי מהיום והלאה היא קובעת שזוהי עבירה פלילית, אבל אסור לענוש אדם על אשר עשה לפני כן, זה לא יהיה הוגן כלפי האנשים אשר כבר גוש אים בעונשם.

אם אגלה אדם שעבר עבירה לפני שנכנס חוק זה לתקפו; אני יכול היום להעמידו לדיון גם בלי התוספת הזאת, מפני שיש פסק דין של בית-המספט העליון; אבל איזו צורה תהיה לזה? על חוק הקובע כי כלי השיט חשיט הם שטח של מדינת ישראל - אינני יכול לסמוך לצורך זה, ואני צריך לפנות לפסק-דין של בית-המספט העליון במבוסס על ה"קומון לו" האנגלי. אינני חושב שהכנסת צריכה להעמיד את שלטונות התביעה הכללית במצב זה.

ז. ורהפטיג:

התיקון שאני מציע אינו מסנה כלום. בשבילי זה ענין של עיקרון. למעשה, אני חושב כי פסק-הדין של בית-המספט העליון בענין זה יעמוד בתקפו, ולא תתעורר בעיה. אני מציע תיקון לטובי בסעיף 1: במקום "כאילו היו כחלק" - "כאילו היו חלק".

ב. לוקר:

אם אדם עבר עבירה בחוף איטלקי, הרי לפי החוק האיטלקי הוא צריך להישפט לפי חוקי איטליה, שם, לפי החוק שלנו הוא צריך להישפט אצלנו ולפי חוקינו. האם אין יכולה לצאת מכך תקלה ביחסים בין שתי הארצות? בניח שהסלטונות האיטלקיים רוצים לאטור את האיש, האם אנחנו יכולים להתנגד לכך?

לא.

ח. כהן:

1. הוחלט: לקבל את התיקון שהוצע על-ידי ה, ורהפטיג, לכתוב בסעיף 1 במקום "כאילו היה כחלק" - "כאילו היה חלק".

2. לקבל את הצעת ז. ורהפטיג האומרת להוסיף בסעיף 2: "ובלבד שלא יורשע אדם בפלילים בעד מעשה שעשה עד היכנס חוק זה לתקפו, אם אי-אפשר היה להרשיעו אלמלא היה חוק זה".

חוק לתיקון פקודת השיפוט והמסכונות.

ח. כהן:

אם התיקון הזה נתקבל, אני סוּדֵיע כִּי אֲנִי לא אֶעֱמִיד לְדִין פְּלִילִי אִדְם כֹּל שֶׁהוּא שֶׁעֵבֶר עֲבִירָה עַל כְּלֵי טִיט וְכְלֵי טִיט יִשְׂרָאֵלִי עַד הֵיכַנְס חֹק זֶה לְתַקְפוֹ, כִּי לֹא אֶעֱסֶה זֹאת - אַחֲרַי הֵיכַנְס חֹק זֶה לְתַקְפוֹ - עַל פִּי הַמִּסְפָּס אֲמַנְגְּלִי הַמְּקֻבֵּל.

אם החלטת הוועדה בעינה עומדת, הנוסח של התוספת יהיה כזה: "כל פעולה שנעשתה לפני תחילת תקפו של חוק זה ואשר היתה כדין אילו היתה חוק זה בתוקף אותה שעה, יראו אותה כאילו נעשתה כדין. אין בסעיף זה כדי להבטיר הרשעה בסל עבירה שנעשתה לפני היכנס חוק זה לתקפו, אם אותה הרשעה לא היתה כדין לפי הדין שחל אותה שעה".

ז. סרלין:

אני רוצה להציע דבר שלא תסתמע ממנו רטרואק-טיביות: "חוק זה יכנס לתקפו עם פירסומו".

אז מוטב למחוק בכלל את סעיף 2.

ח. כהן:

הוחלט: 1. לדחות את ההצעה להסאיר את הנוסח המוצע על ידי המספסלה בסעיף 2.

הסתייגות לשר המספטים.

2. לקבל את ההצעה למחוק את סעיף 2.

הישיבה צועלה בטעה 12.50.